

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์ : บทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิมลคุณากร (ศุข เกสโร)
 ผู้วิจัย : พระอธิการศรโสภณ ปภสฺสโร (นาดีมาก)
 ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
 คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
 : พระราชวชิรเมธี, ดร.
 ป.ธ.๙, พธ.บ., ศษ.บ., อม., กศ.ด.
 : ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ เมธีวรรณ
 ป.ธ.๖, พธ.บ., ศษ.บ., กศ.ม.
 : อาจารย์รุ่งอรุณ อบเชย
 ป.ธ.๖, ศษ.บ., ค.ม.
 วันสำเร็จการศึกษา : มีนาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาชีวประวัติและผลงานของพระครูวิมลคุณากร (ศุข เกสโร) ๒) เพื่อศึกษาบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิมลคุณากร (ศุข เกสโร) และ ๓) เพื่อศึกษาแนวทางการนำวิธีการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิมลคุณากร (ศุข เกสโร) มาปรับใช้กับคณะสงฆ์ไทยในปัจจุบัน งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เน้นการค้นคว้าจากเอกสาร โดยสำรวจข้อมูลชั้นปฐมภูมิ จากพระไตรปิฎก อรรถกถา สารวจข้อมูลทุติยภูมิจากตำราวิชาการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่า

๑) พระครูวิมลคุณากร (ศุข เกสโร) อุปสมบท ณ วัดโพธิ์บางเขน หรือปัจจุบันชื่อว่า วัดโพธิ์ทองล่าง ซึ่งอยู่ปากคลองบางเขนตอนล่าง ส่วนวัดโพธิ์ทองบน อยู่ตอนเหนือของปากคลองบางเขน ตอนบนบริเวณจังหวัดปทุมธานี เมื่อบวชแล้วได้ศึกษา พระธรรมวินัยจนบังเกิดศรัทธาที่มดำในสพระธรรม รอบรู้ในพระไตรปิฎก และเชี่ยวชาญทางวิปัสสนากรรมฐาน ชื่อเสียงเกียรติคุณของหลวงปู่ศุข ในความขลังและ ศักดิ์สิทธิ์ ในด้านวิชาอาคมไสยศาสตร์ต่าง ๆ เป็นที่รู้จักและศรัทธาแก่ผู้คนในเขตท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้งจังหวัดใกล้ และไกล และในกรุงเทพมหานคร ผลงานและเกียรติคุณด้านต่างๆ ของพระครูวิมลคุณากร (หลวงปู่ศุข เกสโร) มีมากมาย เช่น การปลุกเสกพระเครื่อง วัตถุมงคลต่างๆ เพื่อความเป็นสิริมงคลในชีวิต

๒) บทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิมลคุณากร (สุข เกสโร) การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิมลคุณากร (สุข เกสโร) ใช้วิธีแสดงธรรมยึดหลัก ๔ ประการได้แก่ สันติสนา ชี้แจงให้เห็นชัด สมาทปนา ขวนใจให้อยากรับเอาไปปฏิบัติ สมุตเตชนา ระวังให้อาจารย์ แก้วกล้า และสัมปหังสนา ปลอบขวัญใจให้สดชื่นร่าเริง เมื่อผู้เผยแผ่สามารถปฏิบัติได้ตามข้างต้นแล้ว ผลที่จะเกิดแก่ผู้ฟังก็จะอยู่ในขอบเขต ๓ ด้านอันเป็นประโยชน์ ได้แก่ ทัศนคติที่มีต่อประโยชน์ คือ ประโยชน์ในปัจจุบัน สัมปรายิกัตถประโยชน์ คือ ประโยชน์ในเบื้องหน้าหรือภพหน้าและ ปรมาตม-ประโยชน์ คือ ประโยชน์อย่างยิ่ง ได้แก่ การบรรลุธรรมตามลำดับขั้น มีพระโสดาบัน พระสกิทาคามี พระอนาคามี และพระอรหันต์ เป็นที่สุด

๓) แนวทางการนำวิธีการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิมลคุณากร (สุข เกสโร) มาปรับใช้กับคณะสงฆ์ไทยในปัจจุบัน ตลอดระยะเวลา ๕๑ ปี แห่งการครองเพศพรหมจรรย์ ในบวรพระพุทธศาสนาของพระครูวิมลคุณากร (สุข เกสโร) ท่านได้ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรม คำสอนของพระพุทธเจ้าอย่างเคร่งครัด และได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจในการเผยแผ่ ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา เป็นพระนักปฏิบัติ นักเผยแผ่ นักพัฒนาและนักสังคมสงเคราะห์ที่ควรศึกษา ผลงานของพระครูวิมลคุณากร (สุข เกสโร) สามารถวิเคราะห์แนวทางการนำวิธีการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิมลคุณากร (สุข เกสโร) มาปรับใช้ โดยแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านการปกครอง ด้านการเผยแผ่ศาสนา ด้านสาธารณูปการ

Thesis Title : The Role of Buddhist Propagation of
Phra KruVimonkunakorn (Suk Kesaro)

Researcher : Phra-athikarn Sonsopon Parpasasaro (Nadeemark)

Degree : Master of Arts (Buddhist studies)

Thesis Supervisory Committee

: Dr. Phrarajavachiramethee
Pail.IX, B.A., M.A., Ph.D.

: Asst. Prof.Arnon Metheevorachatra
Pail.VI, B.A., M.A.

: Rungarun Aobcheai
Pail.VI, B.A., M.A.

Date of Graduation : March, 2013.

ABSTRACT

The objectives of the research were on 3 folds: 1) to study the biography and the works of PhrakruVimonkunakarn (Suk Ksaro), 2) to study the Role of Buddhism's Propagation of PhrakruVimonkunakarn and 3) to study the ways of Buddhism's Propagation of PhrakruVimonkunakarn to apply on Thai Sangha in the present.

This study was a qualitative research focusing on the study of some documents consisting of Tipitaka, commentaries as well as textbooks, documents and some related research papers.

The results of this study revealed as follow:

1. PhrakruVimonkunakarn ordained as a Buddhist monk at Bhodibangken monastery or Bhodithonglang monastery is located in mouth of the low canal of Bangken District but Bhodithongbon monastery is located in mouth of the north canal of Bangken District, Patumthani province. When he was ordained, studied the principles of Dhamma and had a deep faith in Dhamma. He was both expert and special in Tipitaka scriptures and Insight meditation. He is a special one of the various superstitions and well-known to local and neighboring people as well as Bangkok.

There were many works of PhrakruVimonkunakorn, including chanting small Buddha image and making many of sacred subjects to be lucky in life.

2) The Role of Buddhist Propagation of PhrakruVimonkunakorn used on the 4 aspects of Buddha's Style i.e. Sandassana (elucidation and verification), Samadapannana (inspiration towards the goal), Samuttejana (encouragement) and Sampahamsana (filling with delight and joy) when the missionary could follow as it is said so, the benefits would be arising to the audiences on the 3 aspects i.e. Ditthadhammikattha (the good to be won in this life), Samparayikattha (the good to be won in the life to come) and Paramattha (the final goal i.e. Nibbana), which would highly be benefits for achieving the orders of Dhamma i.e. Sotapanna (Stream-Enterer), Sakadagami (Once-Returner), Anagami (Non-Returner) and Arahanta (Worthy One)

3) The ways of Buddhist Propagation of PhrakruVimonkunakorn can apply to Thai Sangha in the present for 51 years of a holy life of Phrakru-Vimonkunakorn in Buddhism. He strictly followed towards the principles of Buddha's teachings, dedicated the power of his body and mind to promote Buddhism. He is practitioner, missionary, developer and almoner, which should be studying. The works of PhrakruVimonkunakorn can analyze the ways of his Buddhist Propagation in order to apply on the 4 aspects i.e. Education, Government, Propagation and Public assistance.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยด้วยความเมตตาอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่ายที่ได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงด้วยดีตลอดมา ขอกราบขอบพระคุณพระราชวชิรเมธี, ดร. ประธานกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ขอเจริญพรขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ เมธีวรฉัตร และอาจารย์รุ่งอรุณ อบเชย กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วมที่ได้ให้ความอนุเคราะห์โดยสละเวลาในการแนะนำให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางและข้อคิดอันเป็นประโยชน์ รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไข การศึกษานี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นกระทั่งสำเร็จด้วยดี ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร รองศาสตราจารย์ใหม่ เณตรไธสง อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้เมตตาตรวจสอบวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ เพื่อปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้เกิดความสมบูรณ์ ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการทำงานวิจัย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอเจริญพรขอบคุณ อาจารย์วัฒนะ กัลยาณพัฒน์กุล ที่ได้ช่วยพิสูจน์อักษรและแนะนำข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย ขอเจริญพรขอบคุณ คุณดิเรก ดั่งพลอย เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์บัณฑิต และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทุกท่านที่อำนวยความสะดวกในการค้นคว้า และให้ยืมหนังสือพระไตรปิฎก อรรถกถา และหนังสืออ้างอิงที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยในครั้งนี้และขอเจริญพรขอบคุณ คุณสมศรี ศรีบัว ที่คอยอำนวยความสะดวกในการไปส่งไปส่งตามสถานที่ต่างๆ ตลอดจนผู้ที่มีอุปการะอีกหลายท่านที่ให้การช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำ และให้กำลังใจกับผู้ศึกษาเป็นอย่างดี

คุณงามความดี คุณประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ขอน้อมอุทิศให้ แก่ดวงวิญญาณของหลวงปู่พระครูวิมลคุณากร (สุข เกสโร) และบุพการีชนทั้งหลาย

พระอธิการศรโสภณ ปภสฺสโร (นาดีมาก)

มีนาคม ๒๕๕๖